

ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ

„ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

гр. Долна Митрополия, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 1, п. к. 5855,
тел. 64601, 064 / 837 217

Рег. № ЗН – 281 / 24.01.2025 г.

Екз. единствен

Обявена със заповед

№ ЗРД – 85 / 28.01.2025 г.

МЕТОДИКА

за оценяване на летателния стаж на курсантите от
ВВВУ „Георги Бенковски“

Долна Митрополия

2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА 1: ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	3
ГЛАВА 2: ПЪРВОНАЧАЛНО ЛЕТАТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ	4
ГЛАВА 3: ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКА	8
ПРИЛОЖЕНИЕ 1. ДНЕВНИК ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА КУРСАНТИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ЛЕТАТЕЛНИЯ СТАЖ	13

ГЛАВА 1: ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Методиката е разработена на основание заповед на началника на Висше военновъздушна училище „Георги Бенковски“ № ЗРД-68/20.01.2025 г.

Чл. 2. Целта на методиката е да определи модела, принципите, етапите и процедурите за оценка на индивидуалните знания и умения на курсантите от специализация „Летец-пилот“, провеждащи летателен стаж за първоначално летателно обучение във ВВВУ „Георги Бенковски“.

Чл. 3. Методиката се прилага във военно формирование 52610 (ВВВУ) - Долна Митрополия по отношение на всички курсанти от специализация „Летец-пилот“, провеждащи летателен стаж по учебна дисциплина „Учебна практика и стаж“ по време на летателната подготовка във ВВВУ „Георги Бенковски“.

Чл. 4. Временната отмяна и/или промяна на изискванията и процедурите на Методиката се извършва с решение на Академичния съвет на ВВВУ „Георги Бенковски“.

ГЛАВА 2: ПЪРВОНАЧАЛНО ЛЕТАТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ

Чл. 5. (1) Първоначалното летателно обучение на курсантите се състои от теоретична и практическа част. В теоретичната част курсантите придобиват знания в следните области:

- Въздушно законодателство;
- Човешки фактор;
- Метеорология;
- Комуникации;
- Принципи на полета;
- Оперативни процедури;
- Характеристика и планиране на полета;
- Общи познания за конструкцията на въздухоплавателните средства;
- Навигация.

(2) Теоретичната част обхваща учебните дисциплини „Теоретични основи на летателната дейност“ и „Конструкция и експлоатация на въздухоплавателните средства“ включени в учебния план за придобиване на образователно-квалификационна степен „Бакалавър“, специализация :Летец-пилот“ на специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ на ВВВУ.

(3) Практическата част на обучението се провежда по време на летателният стаж по учебна дисциплина „Учебна практика и стаж“. Курсантите от специализация „Летец-пилот“ усвояват знания и получават практически умения за пилотиране на въздухоплавателни средства от състава на ВВВУ.

Чл. 6. Изискванията към курсантите за започване на летателното обучение са:

- Да са освидетелствани като годни за летателно обучение за летец пилот;
- Да са изпълнили най-малко 2 (два) парашутни скока като курсанти (във формирования на ВВС);
- Да са преминали успешно предходните теоретичната част от обучението във ВВВУ „Георги Бенковски“.

Чл. 7. (1) Полетите за първоначалното обучение се организират и провеждат в съответствие със следните **принципи**:

- Качествена теоретична и предварителна подготовка на полетните инструктори и обучаемите пилоти;
- Задълбоченост и научност при преподаването на изучавания материал, теоретична обосновка на практическите летателни въпроси;
- Единство между теория и практика, спазване на приетите стандарти в обучението;
- Широко използване на всички възможни средства за повишаване на нагледността и достъпността на изложението на преподавания материал;
- Индивидуален подход към всеки обучаем;
- Последователност при преминаването от прости елементи към по-сложни;
- Отговорност и дисциплина при изпълнението на учебни полети и спазване на изискванията за безопасност.

(2) Общата продължителност на летателното обучение по време на стажа е не-по малко от 46 часа и 14 минути за пилоти на самолет и 49 часа за пилоти на вертолет, разпределени в три фази.

(3) Фазите на обучението са:

- Първа фаза. Упражнения за демонстриране летателните възможности на въздухоплавателното средство, аварийни процедури и полети по кръга. Тази фаза съдържа полети с инструктор и **първа проверка** на усвояването на техника пилотиране (контролен полет) за допускане до първи самостоятелен полет.

- Втора фаза. Упражнения за усвояване на полет в зона. Тази фаза съдържа полети с инструктор и самостоятелни полети. Преди изпълнението на самостоятелните полети се извършва **втора проверка** на усвояването на техника пилотиране (контролен полет).

- Трета фаза. Упражнения за полет по маршрут. Тази фаза съдържа полети с инструктор и самостоятелни полети. Преди изпълнението на самостоятелните полети се извършва **трета проверка** на усвояването на техника пилотиране (контролен полет).

Чл. 8. (1) Проверки за усвояването на техника пилотиране (контролен полет) се извършват от сертифицирани полетни инструктори (FI) Одобрената организация за обучение „Димитър Списаревски“ (ООО) към ВВВУ „Георги Бенковски“:

- Ръководител на обучението (НТ);
- Главен инструктор по летателно обучение (CFI);
- Полетен инструктор (FI).

(2) Контрол на качеството на провежданото обучение се осъществява от Главния инструктор летателно обучение и/или Ръководител обучение поне един път за всяка фаза от провеждания курс.

(3) Контролът за пълно, навременно и правилно водене на полетната документация се осъществява от:

- Персоналния полетен инструктор;
- Длъжностно лице отдадено в заповед за ръководител на наземната подготовка.

Чл. 9. По предложение на Главния инструктор летателно обучение или Ръководителя на обучението, учебно-методическия съвет (УМС) ООО взема решение да се планират и провеждат допълнителни полети, необходими за повишаване нивото на безопасност и/или контролни полети за проверка на действителното състояние на летателната подготовка на курсантите.

Чл. 10. За времето на провеждане на летателния стаж се определя ръководител на стажа – преподавател от катедрата отговорна за специализацията на курсантите. Ръководителят на стажа отговаря за администрирането на документацията, свързана с учебния процес във ВВВУ.

ГЛАВА 3: ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКА

Чл. 11. Оценяването на курсантите се извършва по време на летателното им обучение в ООО.

Чл. 12. (1) Оценяването на курсантите по време на летателния стаж се извършва в края на всяка фаза от тяхната летателна подготовка по чл. 7, ал. 3. Оценките от всяка фаза, както и крайната оценка от летателния стаж се нанася в Дневник за оценяване на курсантите, образец на който е показан в Приложение №1.

(2) Крайната оценка на всеки курсант се формира от четири компонента – летателна оценка, оценка за работа с документи, оценка за летателната дисциплина и оценката за войнската дисциплина. Начина на формиране на крайната оценка от четирите компонента е показан в указанията към Приложение №1.

(3) Оценките по алинея 2 са по шестобалната система и се закръгляват до цяло число. Крайната оценка се нанася от ръководителя на стажа в дневника за оценяване на курсантите, в изпитен протокол и в главната книга на съответното класно отделение.

Чл. 13. (1) Летателна оценка се формира като средна оценка от летателните оценки за всяка фаза на летателната подготовка на курсанта по чл. 7 ал. 3. Тя се закръглява до цяло число преди да бъде използвана за формиране на крайната оценка.

(2) Летателна оценка за всяка фаза се формира на базата на поставената от инструктора летателна успеваемост на курсанта. Летателната успеваемост за всяка фаза може да бъде „Отличен“, „Удовлетворителен“, „Среден“ и „Неудовлетворителен“. След приключване на всяка фаза инструкторът,

провеждащ летателната подготовка на курсанта, нанася неговата летателна успеваемост в дневника за оценяване на курсантите. Ръководителят на стажа нанася в дневника за оценяване на курсантите летателната оценка за всяка фаза на летателната подготовка, формирана на базата на Таблица 1 от Приложение №1.

(3) Инструкторите оценяват летателната успеваемост по следните критерии:

- точност на изпълнение на летателните задачи;
- увереност на курсанта при изпълнение на летателните задачи;
- време, необходимо на курсанта, за усвояване на изпълнението на летателните задачи.

(4) В случай, че курсант не бъде допуснат до контролен полет или не премине успешно контролния полет в рамките на определеното време за завършване на съответната фаза на летателната подготовка, инструкторът нанася в графа „Редовна“ на дневника за летателна успеваемост „Неудовлетворил“. На курсанта се осигуряват до 2 часа допълнителна полетна подготовка за изпълнение на задачи от съответната фаза с друг инструктор за поправка на неудовлетворителната летателна успеваемост. Броят и видът на задачите се предлагат от инструкторите в ООО на УМС. Получената от курсанта летателна успеваемост от поправката е окончателна за съответната фаза на летателната подготовка.

(5) Случаите на летателна успеваемост „Неудовлетворителен“ на курсанти след поправката се разглеждат на заседание на секция „Летателно-методическа“ на Методическия съвет на ВВВУ.

(6) Курсантите, получили летателна успеваемост „Неудовлетворителен“ на поправката, получават крайна оценка „Слаб (2)“ за летателния стаж и не се допускат до следващите фази на летателната подготовка. Ръководителят на стажа прави писмено предложение, съгласувано с началника на катедрата и декан на факултет „Авиационен“, до Началника на ВВУ „Георги Бенковски“ на тези курсанти да бъде предложено да продължат обучението си в друга специализация, съгласно действащите вътрешни нормативни документи на училището.

Чл. 14. (1) Оценката за работа с документи се формира като средна оценка от оценките за работа с документи за всяка фаза на летателната подготовка на курсанта. Тя се закръглява до цяло число преди да бъде използвана за формиране на крайната оценка.

(2) Оценките за работа с документи за всяка фаза са по шестобалната система и се поставят от инструктора на курсанта. Инструкторът поставя оценката на базата на следните критерии:

- пълнота на попълване на документите;
- прецизност на попълване на документите;
- спазване на сроковете за попълване на документите.

След приключване на всяка фаза, инструкторът нанася оценката в съответната графа на дневника за оценяване на курсантите.

Чл. 15. (1) Оценката за летателната дисциплина се формира като средна оценка от оценките за всяка фаза на летателната подготовка на курсанта. Тя се закръглява до цяло число преди да бъде използвана за формиране на крайната оценка.

(2) Оценките за летателната дисциплина за всяка фаза са по шестобалната система и се поставят от инструктора на курсанта. След приключване на всяка фаза инструкторът, провеждащ летателната подготовка на курсанта, нанася тези оценки в съответната графа на дневника за оценяване на курсантите.

(3) Инструкторите оценяват летателната дисциплина по следните критерии:

- степен на спазване на изискванията и предварителните инструкции при изпълнение на задачите;
- степен на спазване на мерките за безопасност при изпълнение на летателните задачи;
- степен на изпълнение на указанията на ръководителя на полети по време на изпълнение на летателните задачи.

(4) В случай на грубо нарушаване на мерките за безопасност на курсанта се поставя оценка за летателна дисциплина „Слаб (2)“ за съответната фаза. Курсантите, получили оценка за летателна дисциплина „Слаб (2)“, получават крайна оценка „Слаб (2)“ за летателния стаж и не се допускат до следващите фази на летателната подготовка. Ръководителят на стажа прави писмено предложение до Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“ на тези курсанти да им бъде предложено да продължат обучението си в друга специализация, съгласно действащите вътрешни нормативни документи на училището.

(5) Грубо нарушаване на летателната дисциплина са случаите на:

- възникване на инцидент в следствие на умишлени действия на курсанта, довели до повреда на авиационната техника;

- неспазване на изискванията за безопасно изпълнение на летателни задачи, което създава предпоставки за възникване на летателни инциденти и произшествия.

Чл. 16. (1) Оценката за войсковата дисциплина е цяло число по шестобалната система и се поставя за всеки курсант от ръководителя на стажа. Ръководителят на стажа формира тази оценка на базата на извършените от него проверки за провеждането на стажа и мнението на инструкторите и другите длъжностни лица, участващи в провеждането на полетите.

(2) Ръководителят на стажа нанася оценките за войсковата дисциплина на всеки курсант в съответната графа на дневника за оценяване на курсантите.

Чл. 17. След попълване на всички оценки Дневникът за оценяване на курсантите на всяко класно отделение се подписва от ръководителя на стажа, и инструкторите, участващи в летателното обучение на курсантите. Дневникът се съхранява в Одобрената организация за обучение, заедно с делата на курсантите.

Чл. 18. В случай, че по време на стажа не се изпълнят всички фази на по чл. 7, ал. 3, не по вина на курсантите, крайните оценки от летателния стаж на курсантите се оформят на базата на изпълнените фази.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ДНЕВНИК ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА КУРСАНТИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ЛЕТАТЕЛНИЯ СТАЖ

Начална дата на летателния стаж на _____ класно отделение: __. __.20__ г.

№	Име, презиме, фамилия	Оценки за фаза 1					
		Редовна		Поправка		ПД ₁	ЛД ₁
		ЛУ ₁	ЛО ₁	ЛУ ₁	ЛО ₁		

№	Име, презиме, фамилия	Оценки за фаза 2					
		Редовна		Поправка		ПД ₂	ЛД ₂
		ЛУ ₂	ЛО ₂	ЛУ ₂	ЛО ₂		

№	Име, презиме, фамилия	Оценки за фаза 3					
		Редовна		Поправка		ПД ₃	ЛД ₃
		ЛУ ₃	ЛО ₃	ЛУ ₃	ЛО ₃		

№	Име, презиме, фамилия	Оценка за войскова дисциплина (ВД)	Крайна оценка (КО)

Дата: __. __.20__ г.

Ръководител на стажа: _____
(звание, подпис, име, фамилия)

Инструктори: 1. _____
(звание, подпис, име, фамилия)
2. _____
(звание, подпис, име, фамилия)

Указания за попълване на дневника

ЛУ_{*i*} е летателната успеваемост на *i*-тата фаза (*i*=1,2,3) от летателния стаж, която е – Отличен (О), Удовлетворителен (У), Среден (С) и Неудовлетворителен (НУ). Летателната успеваемост се поставя и нанася в края на всяка фаза от инструктора на всеки курсант.

ЛО_{*i*} е летателна оценка на *i*-тата фаза от летателния стаж, която се изчислява на базата на летателната успеваемост, съгласно Таблица 1:

Таблица 1.

Летателна успеваемост	Летателна оценка
Отличен	6
Удовлетворителен	4,56
Среден	3,15
Неудовлетворителна	2

Летателните оценки се изчисляват и нанасят от преподавателя, определен за ръководител на стажа, след приключване на третата фаза от летателния стаж.

ПД_{*i*} е оценка по шестобалната система за работата на курсанта с документацията на *i*-тата фаза от летателния стаж. Тя се поставя и нанася от инструктора на курсанта в края на всяка фаза от летателния стаж.

ЛД_{*i*} е оценка по шестобалната система за летателната дисциплина на курсанта на *i*-тата фаза от летателния стаж. Тя се поставя и нанася от инструктора на курсанта в края на всяка фаза от летателния стаж.

След приключване на третата фаза ръководителят на стажа изчислява следните оценки за всеки курсант:

- летателна оценка от стажа – $ЛО = \frac{ЛО_1+ЛО_2+ЛО_3}{3}$, като тя се закръглява до цяло число;

- оценка за работа с документацията от стажа - $ПД = \frac{ПД_1+ПД_2+ПД_3}{3}$, като тя се закръглява до цяло число;

- оценка за летателната дисциплина от стажа - $ЛД = \frac{ЛД_1+ЛД_2+ЛД_3}{2}$, като тя се закръглява до цяло число.

След приключване на третата фаза ръководителят на стажа поставя оценка по шестобалната система за войсковата дисциплина (ВД) от стажа на всеки курсант и я нанася в съответната таблица на дневника. Той поставя тези оценки на базата на извършените от него проверки за провеждането на стажа и мнението на инструкторите и другите длъжностни лица, участващи в провеждането на полетите.

Ръководителят на стажа изчислява крайните оценки от стажа на курсантите по следната формула:

$$КО = 0,85ЛО + 0,1ПД + 0,03ЛД + 0,02ВД.$$

Крайната оценка се нанася в съответната таблица на дневника.

След подписване на дневника от всички лица ръководителят на стажа нанася крайните оценки в изпитен протокол и в главната книга на класното отделение.

§ Настоящата Методика е приета с Протокол 18/23.01.2025 г. на Академичен съвет.

ОТПЕЧАТАЛ:

СТАРШИ ЕКСПЕРТ В СЛУЖБА „УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО НА
ОБУЧЕНИЕ И АКРЕДИТАЦИЯ“

НА ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“
ЦИВИЛЕН СЛУЖИТЕЛ

ПЕТЯ ДАНКОВА

____.____.2025 г.

Разчет:

Отпечатан в екз. единствен – за ВВВУ „Г. Бенковски“, СД № _____

ИЗГОТВИЛ РАЗЧЕТА:

ЦИВИЛЕН СЛУЖИТЕЛ

ПЕТЯ ДАНКОВА

____.____.2025 г.